

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Μ.Ε. ΠΡΟΟΔΟΣ

ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ 104, ΚΑΛΛΙΘΕΑ (ΤΗΛ. : 210 9514517)

& ΑΙΓΑΙΟΥ 109, ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ (ΤΗΛ. :210 9355996)

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

www.proodos.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Α' ΚΕΙΜΕΝΑ

...Tum Scipio, *cum se ipsum captum venisse eos existimasset*, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile **auditu!**) virtutem eius **admiratum** se venisse... Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt.

...*Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset* et eum a ianua quaereret, exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus quod Nasica tam aperte mentiebatur: « Quid? » inquit « Ego non cognosco vocem tuam? » Visne **scire** quid Nasica responderit?

Samnitium divitias contempsit et Samnites paupertatem eius mirati sunt. Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent, ut eo uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit: « Supervacaneae, ne dicam ineptae, legationis ministri narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem;

Sed **paulo** post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacessitus est: « Congrediamur, ut singularis proelii **eventu** cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat ». Tum adolescens, **viribus** suis confisus et cupiditate **pugnandi** permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.

...Is Gallos iam **abeuntes** secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit.

...Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete **periculum**, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere.

Accius qui multo minor natu erat, tragoediam suam, cui « Atreus » nomen est, ei desideranti legit... sed quae gignuntur statim vieta et mollia, non matura **mox** fiunt sed putria.

Β΄ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε τα τέσσερα πρώτα αποσπάσματα.

(Μονάδες 40)

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

praesidium: αφαιρετική πληθυντικού

domesticorum: κλητική πληθυντικού

clara: ίδιος τύπος στον συγκριτικό βαθμό

sanctum: επίρρημα υπερθετικού βαθμού

dextram: ίδια πτώση και αριθμός ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό

magnum pondus: αιτιατική πληθυντικού

vultum: γενική πληθυντικού

filius: γενική ενικού

viribus: αφαιρετική ενικού

certamen: γενική πληθυντικού

is: δοτική πληθυντικού

urbis: κλητική ενικού

tragoediam: δοτική πληθυντικού

mollia: επίρρημα θετικού βαθμού

nomen: γενική ενικού

(Μονάδες 15)

3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

venisse: δοτική ενικού γερουνδιακού στο θηλυκό γένος

abiectis: γενική γερουνδίου

venerati sunt: απαρέμφατο μέλλοντα

erat: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα

visne: β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

attulissent: β' ενικό οριστικής ενεστώτα αντίθετης φωνής

solvit: αφαιρετική σουπίνου

narrate: γ' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου

malle: γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα

fieri: α' ενικό οριστικής παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

cernatur: απαρέμφατο μέλλοντα

permotus: β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου αντίθετης φωνής

transfixit: β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα

cavete: απαρέμφατο μέλλοντα αντίθετης φωνής

gignuntur: γ' ενικό υποτακτικής μέλλοντα αντίθετης φωνής

(Μονάδες 15)

4. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις και να γράψετε από πού εξαρτώνται:

auditu, admiratum, scire, paulo, eventu, viribus, pugnandi, abeuntes, periculum, mox

(Μονάδες 10)

5. Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε ενεργητική ή παθητική φωνή αντίστοιχα:

-Ego non cognosco vocem tuam?

-Manius Curius Dentatus Samnitium divitias contempsit.

-A duce hostium his verbis proelio lacessitus est. (filius)

(Μονάδες 5)

6. Να χαρακτηρίστε συντακτικώς και να αναλύσετε τη μετοχή «interemptis» με τον ιστορικό-διηγηματικό cum.

(Μονάδες 2)

7. Να δηλώσετε την απαγόρευση και με τους δυο τρόπους:

cavete

(Μονάδες 2)

8. Να δηλωθεί ο β' όρος σύγκρισης με άλλο τρόπο:

fortior hoste

(Μονάδα 1)

9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την παρακάτω δευτερεύουσα πρόταση:

«cum se ipsum captum venisse eos existimasset»

(Μονάδες 3)

10.

-Να χαρακτηρίσετε την ακολουθία των χρόνων στην δευτερεύουσα πρόταση.

-Να κάνετε όποια αλλαγή είναι δυνατή στο ρήμα της δευτερεύουσας πρότασης και να την αιτιολογήσετε.

paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset

(Μονάδες 4)

11. *captum*:

Να δηλώσετε τον σκοπό με:

-*causa/gratia*+γενική γερουνδίου

-αναφορικοτελική πρόταση

(Μονάδες 3)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Μ.Ε. "ΠΡΟΟΔΟΣ"

1. Φροντιστηριακό βιβλίο:

Σελ.107: «Τότε ο Σκιπίωνας...του Σκιπίωνα».

Σελ.88: «Λίγες μέρες...ο Νασικάς»;

Σελ.111: «Περιφρόνησε...πλούσιος».

Σελ.103: «Αλλά λίγο αργότερα...από τα όπλα».

2.

praesidiis

domestici

clariore

sanctissime

dexterius

magna pondera

vultuum

fili/-i

vi

certaminum

eis/iis/is

urbs

tragoediis

molliter

nominis

3.

veniendae

abiciendi

veneraturos esse

sunto

velletis

afferris/-re(adferris/-re)

solutu

narraverint

malit

facturuseram

conspectumiri

permoveris

transfigite

cautumiri
geniturum sit

4.auditu: αφαιρετική σουπίνου που δηλώνει τη αναφορά στο *incredibile*
admiratum: αιτιατική σουπίνου που δηλώνει τον σκοπό της κινήσεως, εξαιτίας του απαρεμφάτου *venisse* που δηλώνει κίνηση
scire: αντικείμενο του ρήματος *vis* και τελικό απαρέμφατο
paulo: αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο *post*
eventu: αφαιρετική που δηλώνει σημείο εκκίνησης για εκτίμηση, κρίση στο *cernatur*
viribus: αφαιρετική οργανική του μέσου από τη μετοχή *confisus*
pugnandi: γενική γερονδίου, γενική αντικειμενική στο *cupiditate*
abeuntes: επιρρηματική χρονική μετοχή, που εκφράζει το σύγχρονο, συνημμένη στο *Gallos*
periculum: αντικείμενο του ρήματος *cavete*
mox: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *fiunt*

5.

-A me vox tua non cognoscitur?
-A Manio Curio Dentato Samnitium divitiae contemptae sunt.
-Dux hostium his verbis proelio filium lacessivit.

6.

Ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή που δηλώνει το προτερόχρονο.
Cum Camillus eos interemisset.

7. *Nolite cavere*

Ne caveritis

8. *Fortior quam hostis* (quam + ομοιόπτωτα προς τον άορο σύγκρισης)

9. cum se ipsum captum venisse eos existimasset: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, η οποία εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο *cum* και εκφέρεται με υποτακτική, επειδή η αιτιολογία είναι το αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική χρόνου υπερσυντελικού (*existimasset*) και εφόσον το ρήμα της κύριας πρότασης είναι ιστορικού χρόνου (*conlocavit*), η δευτερεύουσα πρόταση εκφράζει το

προτερόχρονο στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης.

10.

-Η δευτερεύουσα χρονική πρόταση εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (venisset) μετά από ρήμα εξάρτησης ιστορικού χρόνου (exclamavit),για να δηλώσει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

-veniret:Υποτακτική παρατατικού ,γιατί η δευτερεύουσα εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό cum.Οι δευτερεύουσες με τον cumεκφέρονται είτε με υποτακτική υπερσυντελικού,για να δηλώσουν προτερόχρονο στο παρελθόν είτε με υποτακτική παρατατικού,δηλώσουνσύγχρονο στο παρελθόν.

11.

-capiendicausa

-qui caperent

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Μ.Ε. "ΠΡΟΟΔΟΣ"